

*Теорія та методологія
діагностики наслідків
виникнення ситуації
банкрутства*

**Особливості оцінки
ліквідаційної вартості
підприємства в процесі
діагностики наслідків
виникнення
банкрутства**

**Методологічні засади
визначення та аналізу
зобов'язань кризового
підприємства**

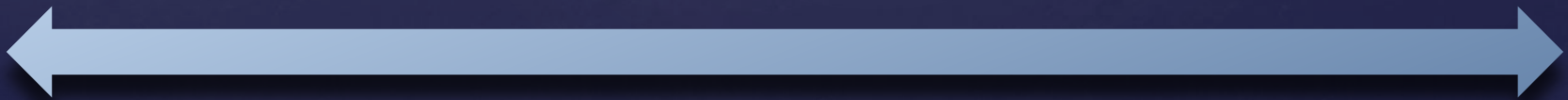

**Система показників
для проведення
діагностики вивлення
та наслідків
виникнення ситуації
банкрутства**

Вартість підприємства

Майнові методи оцінки ґрунтуються на визначенні вартості власних або чистих активів підприємства, які залишаються в його власності після виконання усіх зовнішніх зобов'язань.

$ВП_{\text{М}} = A - 33,$

де A - активи, що знаходяться в розпорядженні підприємства;

33 - зовнішні зобов'язання підприємства (по кредитах, позиках, розрахунках з контрагентами, персоналом, бюджетом та ін.).

$$ВП_{\text{кап}} = \frac{\text{ЧД}_{\text{ср}}}{С_{\text{к}}} \cdot 100,$$

де $\text{ЧД}_{\text{ср}}$ - середньорічний чистий дохід;

$С_{\text{к}}$ - ставка капіталізації, %.

Тип інвестиції (інституції)	Коефіцієнт капіталізації, %
Вкладення капіталу в підприємства, що давно функціонують, мають значні активи, добру репутацію, працюють стабільно в стабільних сферах бізнесу	10
Вкладення капіталу у великі підприємства, які потребують вагомих зусиль щодо управління ними та підтримання досягнутого рівня. Сюди слід віднести більшість відомих світових компаній	12,5
Вкладення капіталу у високодохідні великі фірми, діяльність яких чутлива до макроекономічних коливань	15
Інвестиції у фірми, управління якими не потребує високих управлінських здібностей та значних капіталовкладень	20
Інвестиції у малі високо конкурентоспроможні фірми, фінансування яких не потребує великих витрат	25
Вкладення капіталу у фірми, успішність функціонування та розвитку яких залежить від управлінських здібностей та спеціального досвіду ключової особи чи групи осіб, а також у ті, що потребують незначних поточних вливань капіталу, мають високу конкурентоспроможність, а водночас високий ризик банкрутства	50
Вкладення капіталу в підприємство в одноосібного власника, який працює в сфері торгівлі, чи надання послуг не потребує суттєвих витрат для поточного фінансування, але має високу кваліфікацію та практичний досвід у даній сфері бізнесу	100

$$ВПн = \sum_{t=1}^n \frac{FCF_t}{(1+r)^t} + \frac{ЗВП}{(1+r)^t} + НА - ПК$$

де ВПн — чиста (нетто) вартість підприємства на дату оцінки; FCFt — сумарна величина операційного та інвестиційного Cash-flow в періоді t; ЗВП — залишкова вартість підприємства в періоді n; НА — надлишкові активи; r — коефіцієнт, який характеризує ставку дисконтування ($r = WACCs/100$).

$$WACC = \frac{E}{V} R_E + \frac{D}{V} R_D,$$

де E — вартість власного капіталу,
V — загальна вартість капіталу,
 R_E — норма прибутку,
D — вартість запозиченого капіталу,
 R_D — середня процентна ставка за кредитами банків.

$ВПрк = БП - Мц/бп$, де

БП - балансове значення показника оцінюваного підприємства (наприклад, балансова вартість активів за вирахуванням зобов'язань);

Мц/бп - мультиплікатор, який оцінює співвідношення між ринковою ціною та балансовим значенням показника (наприклад, ціна до балансової вартості активів).

Фінансовий результат виникнення ситуації банкрутства (обсяг надлишку (+) або дефіциту (-) коштів для розрахунку по зобов'язаннях (ФРб):

$ФРб = ЧЛВМ - Св - З$

де ЧЛВМ- чиста ліквідаційна вартість майна підприємства ;Св- судові витрати, пов'язані з провадженням справи про банкрутство та роботою ліквідаційної комісії;З- обсяг зовнішніх зобов'язань, які підлягатимуть виконанню відповідно до рішення Арбітражного суду;

$$K3П_{заг} = (ЧЛВМ - СВ) / ЗК$$

ЧЛВМ- чиста ліквідаційна вартість
майна підприємства;

СВ- судові витрати, пов'язані з
провадженням справи про банкрутство
та роботою ліквідаційної комісії;

$$ПВ_i = З - ЗП_i$$

де $ЗП_i$ - можливий обсяг виконання
зобов'язань перед i -м кредитором,
враховуючи його черговість.

$З$ - обсяг зовнішніх зобов'язань, які
підлягатимуть виконанню відповідно
до рішення Арбітражного суду;

Значення цього показника доцільно
розраховувати, якщо $K3П < 1$.

- $KЗВК = ЗГК / ВК$,
- де ЗГК- залишок грошових коштів після розрахунку по усіх претензіях кредиторів;
- ВК- власний капітал підприємства за балансовими даними на останню звітну дату;
- Коефіцієнт можливості продовження функціонування підприємства:
- $K_{мпд} = ЗГК / ДВА$,
- де ДВА- державні вимоги до мінімального розміру активів (статутного капіталу) підприємства.

Оцінка фінансового стану підприємств за методикою У. Бівера

Основні показники	Методика розрахунку	Значення показників в наведених межах характеризують підприємство		
		як благополучне	як за п'ять років до банкрутства	як за один рік до банкрутства
1. Коефіцієнт Бівера	$\frac{(\text{Чистий прибуток} + \text{Амортизаційні витрати})}{(\text{Довгострокові} + \text{Короткострокові зобов'язання})}$	0,4 – 0,45	0,2	0,15
2. Рентабельність активів	$\frac{\text{Чистий прибуток} \times 100\%}{\text{Активи}}$	6-8	4	-22
3. Фінансовий леверидж	$\frac{(\text{Довгострокові} + \text{Короткострокові зобов'язання})}{\text{Активи}}$	≤ 37	≤ 50	≤ 80
4. Коефіцієнт покриття активів чистим оборотним капіталом	$\frac{(\text{Власний капітал} - \text{Необоротні активи})}{\text{Активи}}$	0,04	$\leq 0,03$	$\approx 0,06$
5. Коефіцієнт покриття	$\frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Короткострокові зобов'язання}}$	$\leq 3,2$	≤ 2	≤ 1

Дискримінантна функція К.Беєрмана

$$Z = 0,077X_1 + 0,813X_2 + 0,124X_3 - 0,105X_4 - 0,063X_5 + 0,061X_6 + 0,268X_7 + 0,217X_8 + 0,012X_9 + 0,165X_{10}$$

$Z > 0,32$ – підприємство перебуває під загрозою банкрутства;
 $0,32 > Z > 0,236$ – неможливо чітко ідентифікувати, потрібно додатковий якісний аналіз;
 $Z < 0,236$ – підприємству банкрутство не загрожує.

- **Модель Спрінгейта**

- $ZC = 1,03 X1 + 3,07 X2 + 0,66 X3 + 0,4X4$,
- де $X1$ – частка оборотних активів у валюті балансу;
- $X2$ – частка операційного прибутку, суми податків, відсотків за користування позиковим капіталом у загальній вартості активів;
- $X3$ – частка прибутку у сумі короткострокової заборгованості та податків;
- $X4$ – швидкість обороту всього капіталу підприємства (співвідношення обсягу продажу та загальної вартості активів).
- Якщо $ZC < 0,862$, то фінансовий стан підприємства нестабільний і воно є потенційним банкрутом. Коли $ZC > 2,45$, то загроза банкрутства мінімальна.

- **модель R-рахунка**

- $R = 8,38X1 + X2 + 0,054X3 + 0,63X4,$

- де $X1$ – частка оборотних коштів в активах (відношення поточних активів до загальної суми активів);
- $X2$ – рентабельність власних засобів (відношення чистого прибутку до величини власних засобів);
- $X3$ – віддача всіх активів (відношення виручки від реалізації до загальної суми активів);
- $X4$ – рентабельність виробництва (відношення чистого прибутку до суми витрат на виробництво і реалізацію продукції).

• **модель Р. Сайфуліна і Г. Кадикова**

• $R = 8,38X_1 + X_2 + 0,054X_3 + 0,63X_4,$

- де X_1 – коефіцієнт забезпечення власними коштами, оптимальне значення $X_1 \geq 0,1$;
- X_2 – коефіцієнт поточної ліквідності; оптимальне значення $X_2 \geq 2$;
- X_3 – інтенсивність обороту власного капіталу, яка характеризує обсяг реалізації продукції на 1 грошову одиницю, вкладених у діяльність підприємства; оптимальне значення $X_3 \geq 2,5$;
- X_4 – коефіцієнт менеджменту, характеризується відношенням прибутку від реалізації до величини виручки від реалізації, оптимальне значення $X_4 \geq (n-1) / r$, де r – ставка Нацбанку;
- X_5 – рентабельність власного капіталу – відношення балансового прибутку до власного капіталу; оптимальне значення $X_5 \geq 0,2$.

Алгоритм оцінки задовільності структури балансу

Розрахунок коефіцієнта поточної ліквідності (K_1) і коефіцієнта забезпечення власним оборотними коштами (K_2)

$K_1 > 2$
 $K_2 > 0,1$

$K_1 < 2$
 $K_2 > 0,1$

$K_1 > 2$
 $K_2 < 0,1$

$K_1 < 2$
 $K_2 < 0,1$

Визнання структури балансу задовільною

Визнання структури балансу незадовільною

Оцінка стійкості фінансового стану підприємства за допомогою коефіцієнта втрати платоспроможності (K_3)

Оцінка реальної можливості покращення структури балансу за допомогою коефіцієнта відновлення платоспроможності (K_4)

$K_3 > 1$

$K_3 < 1$

$K_4 > 1$

$K_4 < 1$

Загроза втрати платоспроможності не існує

Загроза втрати платоспроможності існує

Підприємство може відновити платоспроможність в найближчому періоді

У підприємства немає реальних можливостей відновити платоспроможність

Алгоритм розрахунку

$$K1 = OA / ПЗ$$

де ОА – оборотні активи);
ПЗ – поточні зобов'язання

$$K2 = (BK - HA) / OA,$$

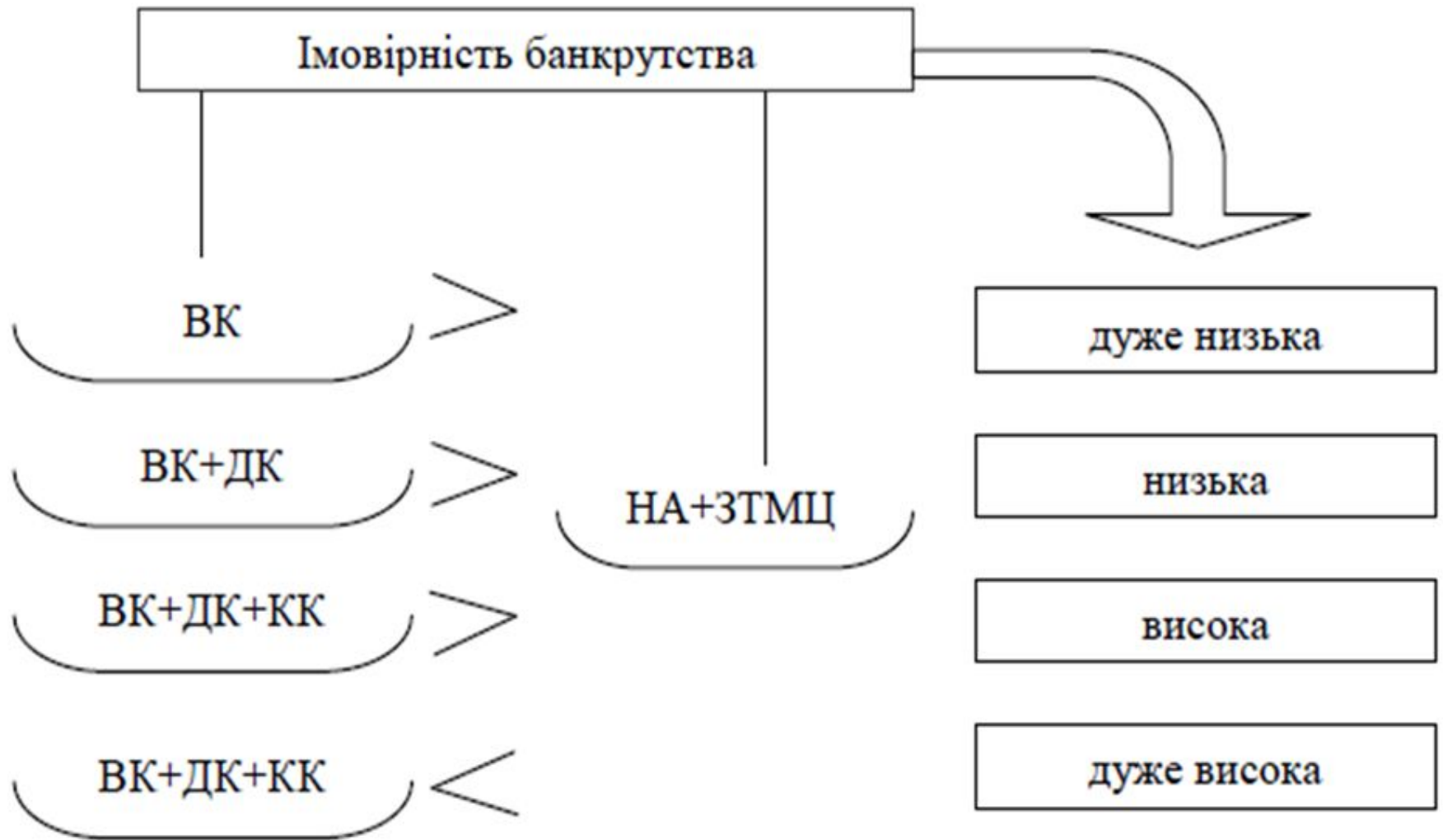
де ВК – власний капітал;
НА – необоротні активи

$$K_3 = \frac{K_1^{\phi} + \frac{3}{T(K_1^{\phi} - K_1^{\pi})}}{2},$$

де K_1^{ϕ} – фактичне значення (на кінець звітного періоду)
коефіцієнта поточної ліквідності;
 K_1^{π} – значення коефіцієнта поточної ліквідності на
початок звітного періоду;
3 – нормативний строк втрати платоспроможності (3
місяця);
Т – звітний період у місяцях.

$$K_4 = \frac{K_1^{\phi} + \frac{6}{T(K_1^{\phi} - K_1^{\pi})}}{2},$$

Оцінка ймовірності банкрутства за допомогою коефіцієнта фінансування важко ліквідних активів

- НА – середня вартість необоротних активів;
- ЗТМЦ – середня вартість поточних запасів товарно-матеріальних цінностей (без запасів сезонного зберігання);
- ВК – середня вартість власного капіталу;
- ДК – середня вартість довгострокових банківських кредитів;
- КК – середня вартість короткострокових банківських кредитів.

□ ДЯКУЮ ЗА
УВАГУ

